

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e

Az ügy száma: Mfv.II.10.049/2024/6.

A tanács tagjai: Dr. Hajdu Edit a tanács elnöke
Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna előadó bíró
Dr. Darákné dr. Nagy Szilvia bíró
Dr. Stark Marianna bíró
Dr. Osztovits András bíró

A felperes: felperes
cím1

A felperes képviselője:
Dr. Cserich Zsolt ügyvéd /Dr. Cserich-Dr. Gyovai Ügyvédi Iroda/
cím2

Az alperes: alperes
cím3

Az alperes képviselője:
Dr. Pap Mónika Júlia osztályvezető-helyettes ügyész
cím3

A per tárgya: fegyelmi határozat hatályon kívül helyezése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 1.Mf.31.008/2024/6.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 20.M.70.358/2023/18.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Ítéltábla 1.Mf.31.008/2024/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A perben felmerült 291.490 (kettőszázkilencvenegyezer-négyszázkilencven) forint felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 1997. május 15-én tett katonai esküt, ugyanezen naptól szerződéses állományban volt a szervezet1en, 1997. december 1-től a szervezet2en gépkocsivezető beosztást látott el. A Honvéd Vezérkar főnöke 2012. január 1-jei hatállyal áthelyezte a szervezet3 rendelkezési állományába, és felperessel egyetértésben határozatlan időre a alperes állományába vezényelte. A szervezet4i szervezet önállóságának megszűnése következtében a szervezet1 ... Főosztálya főosztályvezető ügyésze felperest 2011. december 9-én kelt okiratával a szervezet5re fizikai alkalmazottnak, gépjárművezető munkakörbe helyezte át.

[2] A felperes, a szervezet5 (szervezet5) gépjárművezetői és a szervezet6 (szervezet6) gépjárművezetői közös pihenőhelyen töltötték a munkavégzések közötti időtartamot. A kollégák között mindennapos volt a viccelődés, piszkálódás. A szervezet5 gépjárművezetői - így a felperes és személy1 - a szervezet6 gépjárművezetőivel folyamatosan éreztették szóban és gesztikulációban, hogy nincsenek velük egy szinten. Ennek során szállóigévé vált a „fölfelé nem érdeklődünk” mondas, ami azt jelentette, hogy a szervezet6-n dolgozó gépjárművezetőknek nincs joguk megtudni a szervezet5-es gépjárművezetők úticélját, konkrét feladatát, hiába is kérdezték azt.

[3] személy2 szervezet6-s gépjárművezető a fentiek miatt - előadása szerint - gyomorgörccsel járt dolgozni, és a közös pihenőhelyiség helyett a garázsban, a szolgálati autóban ülve töltötte a munkavégzés közötti szüneteket. Közötte és a felperes között odáig fokozódott a konfliktushelyzet, hogy személy2 nyakon ragadta a felperest, amely miatt vele szemben fegyelmi eljárás indult, és figyelmeztetésben részesült.

[4] Ezen fegyelmi eljárás után személy3 főügyész felhívta a szervezet5-en munkát végző gépjárművezetőket - így a felperes - figyelmét is, hogy tartózkodjanak a másokat bántó megnyilvánulásoktól, a pihenőhelyiség falára való fénykép kitűzéstől és az állandó viccelődéstől.

[5] 2021 nyarán személy4 – önéletrajza megküldését követően 11 hónappal – gépjárművezetői munkakörre létesített jogviszonyt a szervezet5-nél. Édesanyja ismerte személy5t, aki szintén a szervezet5 alkalmazásában állt, és a gépjárművezetők részére munkát adott ki, ezért személy4ot több alkalommal „csókos”-nak nevezték. Kezdetben a felperessel jó munkatársi kapcsolatot ápolt, ez azután változott meg, hogy véletlenül üdítőt borított a felperes telefonjára.

[6] 2021. szeptember 8-án személy4 kifejezett és egyértelmű engedélye nélkül a felperes fényképet készített róla a garázsban, miközben az egyébként szabadságon lévő személy6 gépjárművezető által használt gépkocsiból kiszerelte az akkumulátort az általa használt jármű megjavítása érdekében. személy4 megjegyezte a felperesnek, hogy mennyire kétszínű, mivel személy6sal nincs is jó viszonyban, de a fotót mégis neki akarja megmutatni. Felperes ezt követően színesben kinyomtatta a fényképet, amit személy6nak szabadságáról visszatérve megmutatott, holott ebben az időpontban az akkumulátort már visszaszerelték az autójába. A fotót személy6 ellátta az „Éppen lopok” felirattal.

[7] személy4 több alkalommal jelezte, hogy sértő és bántó a szervezet6-sökkel kapcsolatos megkülönböztetés, valamint a személyét érintő kérdések és megjegyzések, azonban a felperes továbbra is a korábbiakkal megegyező módon viselkedett, aminek következményeként személy4 a próbaidő hatálya alatt jogviszonyát a szervezet5-nél megszüntette.

[8] 2021. október 11-én személy3 főügyész a legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 2011. évi CLXIV. törvény (Üjt.) 82. § (1) bekezdés b) pontja szerinti fegyelmi vétség gyanúja miatt fegyelmi eljárást indított a felperessel szemben. A munkáltató 2022. január 7-én kelt szám1 számú határozatával a felperest elbocsátás fegyelmi büntetéssel sújtotta a hivatása tekintélyét sértő magatartás tanúsításával megvalósított fegyelmi vétség miatt.

[9] A határozat szerint a felirattal ellátott fénykép kitűzése önmagában is bűncselekmény megállapítására alkalmas, hiszen becsületsorbító „Éppen lopok” kifejezést tartalmaz, ami arra utal, hogy a fényképen szereplő személy4 a munkahelyén a munkakörének ellátása során éppen bűncselekményt követ el. személy4 a fotó kitűzéséhez nem járult hozzá. Az a körülmény, hogy nem kifogásolta személy6nál a feliratot, nem változtat azon, hogy a felperes a becsületsértő kijelentéssel ellátott fényképet személy4 hozzájárulása és engedélye nélkül tűzte ki a falra olyan színben feltüntetve őt, mintha éppen bűncselekményt követne el. Nincs jelentősége annak, hogy személy4 mikor távolította el a képet, mivel addigra többen látták azt, a fényképet pedig a felperes a telefonjában is megőrizte. Magatartásával a hivatása tekintélyét sértő eljárást valósított meg.

Szintén a hivatás tekintélyét sértő magatartás mást lealacsonyító, bántó kifejezésekkel illetni, így „csókos”-nak nevezni, mint ahogy ilyen a szervezet6-sök „alsóbbrendű faj” kifejezés használata akkor is, ha azt viccesnek szánják. A felperes esetében az is tudott volt, hogy ezt már nem tréfának és viccnek tekintette, hanem az bántás, gúnyolódás volt.

A munkáltató utalt a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (továbbiakban: Mt.) 8. § (1) bekezdésében foglaltakra, valamint az 52. § (1) bekezdés d) és e) pontjában rögzítettekre. Súlyosító körülményként vette figyelembe, hogy a felperes főtörzsőrmesterként követte el a cselekményt, így a rendfokozata tekintélyét is megsértette. A többszöri szabályszegést, annak elhúzódó voltát is ilyennek értékelte az alperes. Enyhítő körülményként vette figyelembe, hogy felperessel szemben 3 éven belül fegyelmi eljárás nem indult, munkáját pedig köztudomásúan kiválóan látta el. Minderre tekintettel a felperest az Üjt. 148. § e) pontja alapján elbocsátásban részesítették.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[10] A felperes keresetében a fegyelmi határozat és annak kiegészítése jogellenessége megállapítása következményeként elmaradt illetményt és bérpótlékot, 8 havi végkielégítést, cafetéria juttatást, szabadságmegváltást, a jogellenes elbocsátás miatt 6 havi illetményt igényelt kamataival együtt. A kártérítés összegét 2.914.907 forintban határozta meg, eredeti munkakörbe történő visszahelyezését nem igényelte.

[11] Álláspontja szerint a fegyelmi határozat jogellenes, a kiszabott fegyelmi büntetés nem valós és nem okszerű indokokon alapul, valamint az az arányosság követelményébe is ütközik.

[12] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perki költségben való marasztalását kérte.

[13] Az alperes érvelése szerint a fénykép faliújságra történő kihelyezése becsületsorbító, mivel a becsületsértés elkövethető szóban, írásban, képi ábrázolással. Utalt arra, hogy az ügyészségi alkalmazottal szemben a társadalmi megítélés szerint általában másokhoz képest magasabb erkölcsi elvárások érvényesülnek, amellyel a felperes is tisztában volt. A felperes a munkáltató korábbi figyelmeztetése ellenére tanúsított újabb, az ügyészség tekintélyét sértő magatartást.

Az első- és a másodfokú bíróság ítélete

[14] A Fővárosi Törvényszék 20.M.70.358/2023/18. számú ítéletével a keresetet elutasította rögzítve, hogy az eljárás illetékét az állam viseli.

[15] Az elsőfokú bíróság ítéletében utalt az Üjt. 43. § (4) (5) bekezdésére, 82. § (1) bekezdésére, 84. § (1)-(4) bekezdésére, 87. § (1)-(5) bekezdésére, 150. §-ára, valamint 153. § (1) (2) bekezdésére.

[16] Az elsőfokú bíróság ítélete szerint a felperes maga is elismerte, hogy személy4ről a fényképet ő készítette, valamint azt is, hogy ő függesztette azt ki, miután személy6 a sértő felíráttal ellátta. Tényként volt megállapítható, hogy a felperes a fényképet a telefonjában megőrizte, mivel az eljárás során a készítés pontos dátumának előadása végett azt onnan elő tudta keresni. személy4 vallomásai során megerősítette, hogy sem a készítéshez, sem a kifüggesztéshez nem járult hozzá. A bíróság szerint a hozzájárulása nem tekinthető ráutaló

magatartással megadottnak figyelemmel arra, hogy a meghallgatásai során határozottan cáfolta a felperes ezzel kapcsolatos érvelését.

[17] személy4 a felmondását követő meghallgatása során 2021. szeptember 30-án előadta, hogy folyamatos atrocitások érték, a kollegiális sűrűdások elfajultak, azzal „szekálták”, hogy jóban van a felettesekkel, „csókos”, viszi az információkat. Magánéletében folyamatosan vájkálódtak, a személyével kapcsolatos problémák oda vezettek, hogy megszüntette a jogviszonyát. személy1 tanúvallomása során maga is alátámasztotta a „csókos” kifejezés használatát, amikor úgy nyilatkozott, hogy „seggnyalónak vagy minek, annak nem neveztük, de csókosnak igen”.

[18] személy4 előadta, hogy személy2t is folyamatosan szóval bántották. A felperes többször hangoztatta, hogy a szervezet6-n dolgozók „alsóbbrendű faj”, többször történtek személy2sal szemben is atrocitások, hiába kérték ezen magatartás abbahagyását, a felperes ezt nem tette meg.

[19] személy2t három alkalommal hallgatták meg, amelyek során előadta, hogy a felperes meg nem engedhető hangnemet használt személy4dal szemben, mindig talált benne hibát, „cseszegette”, magánéleti kérdésekkel inzultálta. Megerősítette, hogy a felperes távozása után a munkahelyi légkör jelentősen javult.

[20] A felperes az eljárás során maga is elismerte, hogy személy3 figyelmeztette őket, személy2 és személy4 tanúvallomása szerint pedig több alkalommal jelezték a felperesnek, hogy viselkedése, magatartása sértő, azt nem találják viccesnek.

[21] A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján megállapítható volt, hogy a felperes magatartásával – személy1 támogatásával – olyan munkahelyi légkört teremtett bántó viselkedésével és kommunikációjával, amelynek az eltűrése a munkáltató nem köteles. A munkatársakat megillető kellő tisztelet és az emberi méltóságot figyelembe vevő magatartás az együttműködési kötelezettségbe tartozik, ahogyan azt a fegyelmi határozat rögzíti.

[22] A vétkesség fokát a bíróság a fénykép kifüggesztéssel összefüggésben úgy ítélte meg, hogy a szándékos bántás megállapítható a felperes részéről. Egyértelmű engedély nélkül készített fényképfelvételt személy4ről, amelyet színesben kinyomtatott, majd várt 5 napot arra, hogy személy6 visszatérjen a szabadságról és neki megmutathassa, holott addigra az akkumulátor visszaszerelése már megtörtént.

[23] Az „alsóbbrendű fajozással” összefüggésben a bíróság kiemelte, hogy a kötelezettségszegés szempontjából nem annak van jelentősége, hogy szó szerint mi hangzott el, bár ezen megfogalmazást többen megerősítették. Egy összefoglaló kifejezés, amely azonban mindenki számára nyilvánvaló jelentéstartalmat hordoz, azaz „nem vagyunk egy szinten, ti szervezet6-sők lejjebb vagyok nálunk, szervezet5-eseknél”. Kétségtelen nem arra vonatkozott, hogy melyik ügyészség melyik emeleten van az épületben. Ez azt jelentette, hogy nincsenek egy szinten, „fölfelé” nem lehet érdeklődni.

[24] Az arányosság megítélésénél a bíróságnak a kötelezettségszegés súlyából kellett kiindulni, és a kötelezettségszegő magatartással a kiszabott elbocsátás fegyelmi büntetésnek arányban állónak kell lennie.

[25] A súlyosító-enyhítő körülmények között az alperes helyesen hivatkozott arra, hogy a felperessel szemben hivatásos katonaként, főtörzsőrmesterként és ügyészségi alkalmazottként speciális követelmények, a polgári személyekhez képest magasabb erkölcsi elvárások érvényesülnek.

[26] A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla I.Mf.31.008/2024/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és rögzítette, hogy a fellebbezési illetéket az állam viseli.

[27] A másodfokú bíróság ítéletében hivatkozott Magyarország Alaptörvénye VI. cikkének (3) bekezdésére, valamint az információs önrendelkezési jogról és az információ szabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) 3. § 3b) pontjának rendelkezéseire, továbbá felhívta a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) 2:48. § (1) (2) bekezdését.

[28] Rámutatott arra, hogy személy⁴ hozzájárulása nem tekinthető megadottnak ráutaló magatartással, mivel csak azért nem emelt kifogást, mert már ezt megelőzően is rossz volt a viszonya a kollégájával. személy⁴ a fényképezést kifejezetten „lejáratásként” élte meg, és ugyanezt gondolta a faliújságra való kifüggesztésről is.

[29] A másodfokú bíróság utalt az Mt. 8. § (1) (2) bekezdésében foglaltakra, 9. § (2) bekezdésére, valamint az 52. § (1) bekezdés d) és e) pontjára.

[30] Az Alkotmánybíróság a 14/2017. (VI. 30.) AB határozatában kifejtette, hogy a munkaviszony jellege alapján a munkaviszonyból fakadó szabályok szükségszerűen érintik, és korlátozzák a munkavállaló magatartását, így különösen cselekvési szabadságát és véleménynyilvánítását. A munkaviszonyban álló felek szoros kapcsolatára és az őket egymással szemben terhelő együttműködési kötelezettségre tekintettel megkívánható, hogy az egyik fél a másik érdekét figyelembevéve úgy éljen jogával, hogy ne okozzon neki indokolatlanul hátrányt (EBH1999.41.).

[31] Megalapozatlan a felperes azon előadása, miszerint az elsőfokú bíróság nem értékelte, hogy a sofőrök között a viccelődés, piszkálódás mindennapos gyakorlat volt. A munkahelyen a munkavállalóknak megfelelő magatartást kell tanúsítaniuk, amelybe nem tartozik bele egymás „zrikálása”, megalázása.

[32] személy⁴ és személy² többször előadta, hogy a szervezet⁶-n dolgozókat alsóbbrendű fajként kezelték, többször történek atrocitások, beszólások nekik. személy² elmondta, hogy ezért inkább autójában tartózkodott, mint a közös pihenőhelyiségben.

[33] Téves azon felperesi hivatkozás, miszerint a két nemzetbiztonsági átvilágítása alapján nem állapítható meg vele szemben „kommunikációs hiba”. A nemzetbiztonsági átvilágításnak más a célja, és annak folyamatát nem lehet összehasonlítani a felperes által a munkahelyén tanúsított magatartással.

[34] Nem fogadható el az a felperesi előadás, miszerint a férfiak egymás közötti mindennapos kommunikációja keretében elhangozhat, hogy „buzi” vagy „hülye”. A másodfokú bíróság álláspontja szerint ez a hangnem megengedhetetlen egy munkahelyen a munkatársak között. Az, hogy valakire azt mondják „csókos” szintén nem fér bele a véleménynyilvánítás szabadsága körébe, ez egy kifejezetten bántó, sértő megjegyzés.

[35] A másodfokú bíróság kiemelte személy⁶ vallomását, miszerint személy⁴ nem igazán tudott beilleszkedni, meglátása szerint kicsit többet vett magára, mint amennyit neki szántak, de nyilván kevesebbet bír az, aki rövidebb ideje dolgozik velük, mint aki már évek óta. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a tanú vallomása éppen azt támasztotta alá, hogy a felperes nem tanúsított megfelelő magatartást, piszkálódott a munkahelyén.

[36] személy⁵ is úgy nyilatkozott, hogy a felperes miatt szüntette meg személy⁴ a jogviszonyát. Amikor felmondott kifejezetten közölte vele, hogy a felperes állandóan piszkálja, szekálja, hogy feljár hozzá „vamzerkodni”.

[37] személy² tanúként elmondta, hogy voltak problémák, nem érezte túl jól magát, de amióta a felperes és személy¹ elment, azóta teljesen rendben van. tanú tanú is előadta, hogy hallotta, amikor személy²t szóval bántották, amely a fegyelmi eljárását követően is folytatódott. Konkrétumokra nem emlékezett, ám az a mindennapok velejárója volt. személy⁶

is elmondta, hogy személy⁴ot „csókos”-nak nevezték, ezért ő is írásbeli figyelmeztetést kapott.

[38] Az elsőfokú bíróság helytállóan értékelte, miszerint személy⁴ 11 hónapot várt arra, hogy ott dolgozhasson, továbbá személy² nyilatkozatát, miszerint gyomorgörcsrel járt be a munkahelyre. A másodfokú bíróság értékelte, hogy a tanúvallomások szerint amióta a felperes nem dolgozik adott munkahelyen, azóta a pihenőhelyiségben nyugodtabb a légkör.

[39] Az arányosság kapcsán a másodfokú bíróság kifejtette, hogy nem minősül enyhítő körülménynek a felperes egyébként kiváló munkavégzése figyelemmel arra, hogy a fegyelmi eljárás attól eltérően, a munkavégzésén kívüli kötelezettségszegésével áll összefüggésben.

[40] Az elsőfokú bíróság valóban nem értékelhette volna súlyosító körülményként a felperes honvédségi szolgálati jogviszonyát. A felperes által tanúsított kötelezettségszegő magatartás azonban ezen körülmény figyelmen kívül hagyásával is olyan súlyú volt, amely megalapozta az elbocsátás fegyelmi büntetést.

[41] Az elsőfokú bíróság nem adott helyt felperes személy³ és személy⁷ tanúkenti meghallgatására vonatkozó bizonyítási indítványának. E körben a másodfokú bíróság utalt a Pp. 380. §-ában foglaltakra. Álláspontja szerint az a körülmény, hogy az elsőfokú bíróság a két tanút nem hallgatta meg, nem eredményezi az ítélet hatályon kívül helyezését. A lefolytatott fegyelmi eljárás, illetve az elsőfokú eljárás adataiból egyértelműen megállapítható volt a tényállás, az ellentmondások tisztázásra kerültek, és az elsőfokú bíróság a Pp-ben irányadó jogszabályok szerint az ítéletét megindokolta. Nem jelent hatályon kívül helyezési okot az sem, hogy a két tanúbizonyítási indítvány elmulasztását a bíróság külön nem indokolta, ez az eljárási szabálysértés nem olyan súlyú, amely hatályon kívül helyezést kellene, hogy eredményezzen. személy³ tanú volt a munkáltatói jogkör gyakorlója, ő írta alá a fegyelmi határozatot, így nem kétséges, hogy ezzel ellentétes nyilatkozatot nem tenne. személy⁷ pedig a határozatot megelőzően dolgozott felperessel nem gépjárművezető munkakörben, így a pihenőhelyiségben tanúsított felperesi magatartásról ugyancsak nem tudott volna nyilatkozni.

[42] személy¹ és a felperes magatartása nem volt összehasonlítható, így nyilvánvalóan a jogkövetkezmények is mások lehettek.

A felperes felülvizsgálati kérelme és az alperes ellenkérelme

[43] A felperes felülvizsgálati kérelmében a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését – megváltoztatását – és a felperes keresetének helytadó határozat meghozatalát kérte az alperes perköltségben való marasztalásával. Másodlagosan az első- és másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását indítványozta. Perköltséget is igényelt.

[44] A felperes felülvizsgálati kérelmében előjáróban több precedensképes kúriai határozatot ismertetett annak érdekében, hogy a bizonyítékok kirívó mérlegelése esetén a Kúria milyen módon köteles eljárni, továbbá az ítéletek indokolására vonatkozóan .

[45] Hivatkozott a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 6. §-nak megsértésére, valamint felhívta az Alaptörvény XXIV. és XXVIII. cikkét arra utalva, hogy a bíróságnak az eljárásban szereplő felek ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal kell megvizsgálnia, és ezt követően hozhatja meg határozatát.

[46] Érvelése szerint ő és személy3 tanúkénti meghallgatása jogellenesen maradt el, e körben hivatkozott a Pp. 4. §-ára, 275. §-ára, 276. §-ára. A tanú meghallgatása kiemelten fontos lett volna, mivel az alperes nem bizonyította az általa hivatkozott, személy3 által kiadott figyelmeztetés tényleges tartalmát, idejét, azt, hogy a figyelmeztetés valójában a fojtogatás cselekménye után mire is irányult.

[47] A bíróság nem értékelte, hogy személy4 nemcsak mosolygott a képen, hanem lényegében beállt, pózolt, a fényképezésre nyíltan, mindenki által láthatóan került sor. személy4 a fényképek elkészítését nem kifogásolta, lényegében modelt állt, így ráutaló magatartással hozzájárult azok elkészítéséhez. A képet nem a felperes látta el a vitatott felirattal, és a szövegnek a fényképen való elhelyezése is vicces körülmények között történt. A fénykép egy ideig a sofőrök által kizárólagosan használt pihenő asztalán hevert, a már ott található fényképet tűzték a faliújságra, azaz nem történt más, mint hogy a fénykép fellelhetőségének helyét változtatták meg. Nem vezette olyan szándék, hogy munkatársát bűncselekmény elkövetésével nyilvánosan vádolja.

[48] A fegyelmi határozat által felhívott Mt. 8. § (1) bekezdésének megsértése értelmezhetetlen, hiszen a munkáltató jogos gazdasági érdekeinek sérelme semmilyen formában nem valósult meg a felperes által tanúsított és egyáltalán nem körülírt magatartással.

[49] Bizonyítékokkal nem alátámasztott személy2 fegyelmi határozatának tartalma, a figyelmeztetés lényege. A perben nem lett megállapítva, hogy erre a fegyelmi eljárásra és az azt követő meg nem állapított tartalmú figyelmeztetésre milyen időpontban került sor.

[50] Sérelmezte, hogy nem értékelték a bíróságok a szám2 számú fegyelmi határozatot mint bizonyítékot.

[51] Felperes álláspontja szerint a bíróságok az arányosság kérdésében is megalapozatlan döntést hoztak. személy3 meghallgatására ezzel összefüggésben is sort kellett volna keríteni, ennek elmaradása alapján sérült a Pp. 4. §-a, 275. §-a és az Alaptörvény XXVIII. cikke is.

[52] Felperes álláspontja szerint kiváló munkáját indokolatlanul nem vették figyelembe, pedig a felperes által F/25. alatt csatolt jellemzés, amit személy3 adott ezt alátámasztotta. A bíróság azonban nem értékelte sem ezt, sem azt, hogy miben mutatkozik meg a magasabb elvárás egy nem az ügyészi rend tagjánál, az ügyészégi gépkocsivezető tekintetében egy másik gazdasági életben dolgozó gépkocsivezetővel szemben.

[53] A felperes indítványozta személy7 tanúkénti meghallgatását is, ezt azonban a bíróság érdemi indokolás nélkül utasította el, ezáltal pedig elzárta felperest a bizonyítás lehetőségétől. A lealacsonyító és bántó kifejezések, illetve „alsóbbrendű fajozás” tekintetében a másodfokú bíróság nem jelölte meg az Mt. 8. §-át, 9. §-át sértő magatartást, e tekintetben bizonyítás sem volt, és a bíróság indokolási kötelezettségének sem tett eleget.

[54] A másodfokú bíróság mindenféle bizonyítás, elfogulatlan tanúvallomás ellenére megalapozatlannak tekintette a felperes előadását abban a körben, hogy a sofőrök között mindennapos elfogadott gyakorlat volt az egymással való viccelődés, piszkálódás, ez azonban jogviszony megszüntetés alapja nem lehetett.

[55] személy2 nem azért tartózkodott inkább az autóban, mint a közös pihenőhelyiségekben, mert bántották volna munkatársai, hanem azért, mert egyéb okból folyamatosan telefonált.

[56] Az átvilágítás körében tett másodfokú ítéleti megállapítások is alaptalanok. Az átvilágítás mindenre kiterjedt, beleértve, hogy a felperes a munkahelyi légkört mérgező magatartást tanúsít-e. A felperes olyan megállapítást nem tett, hogy vele szemben „kommunikációs hiba” – bármi legyen is az – nem volt megállapítható az átvizsgálás során.

[57] A fegyelmi eljárás koncepciózus volt, egyértelműen a példastatuálás volt a szándéka. A tanúvallomások közötti ellentmondásokat egyáltalán nem oldották fel, a felperesnek kedvező vallomásokat nem vették figyelembe, és ezt a bíróságok ítéletükben nem is indokolták.

[58] személy⁶ tanúként állította, hogy személy⁴ sokszor olyanokat vett magára, ami nem is neki szólt, sokkal érzékenyebb volt az átlagnál a környezetére, az ott kialakult mindennapos kapcsolatokra, különösen egymás „zrikálására”.

[59] személy⁵ úgy nyilatkozott, hogy a felperes miatt szüntette meg személy⁴ a jogviszonyát, ugyanakkor több tanú is elmondta, hogy személy⁴ a fizetést kevesellte, és ezért mondott fel.

[60] A „felfele nem érdeklődünk” viccelődés volt, ezt a munkatársak elfogadták a mindennapos érintkezés során, csak az eljáró bíróságok nem kezelték azt helyén. Azon megállapítás, miszerint a felperes eltávolítását követően a pihenőben nyugodtabb lett a légkör, alaptalan. A felperes egyértelműen cáfolta ezt, az ítéltábla megállapítása így iratellenes. Érthetetlen, hogy a bíróságok a felperesnek kedvezőbb, és elfogulatlannak tekinthető tanúk által elmondottakat miért nem vették figyelembe, ezzel pedig megsértették a Pp. 346. §-át.

[61] A másodfokú bíróság határozatából nem derült ki, hogy miért csak a legsúlyosabb fegyelmi büntetés jöhetett szóba. E körben alapelvei szintű jogokat sértett mindkét fokon eljáró bíróság, a felperesnek mind a Pp-ben, mind az Alaptörvényben hivatkozott (fair trial) jogát sértették. Ez az intézkedés lényegében azon alapult, hogy egy személy nem tudott beilleszkedni a munkahelyi környezetébe, és túlzottan érzékeny személyiség volt.

[62] A felperes megsértett jogszabályhelyként jelölte meg az Üjt. 82. § (1) bekezdés b) pontját, az Mt. 8. § (2) bekezdését, 52. § (1) bekezdés d) és e) pontját, az Infotv. 5. § (1) bekezdését, valamint a Pp. 4. §-át, 6. §-át, 267. §-át, 268. §-át, 275. §-át, 276. §-át, 279. §-át, 346. §-át, 381. §-át, 383. §-át, 369. §-át.

[63] Felhívta a Kúria Gfv.V.30.216/2023/7. számú ítéletében kifejtetteket, továbbá a 7/2013. (III. 1.) AB határozatban foglaltakat a bíróságokat terhelő indokolási kötelezettség körében. Kiemelte, hogy a bírói eljárás nem lehet önkényes, a bizonyítási eljárás során hozott bírói döntések tartalmának, illetve a bizonyítékok értékelésének abszolút korlátja az ítélet indokolás részletessége.

[64] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult, perköltséget nem igényelt.

[65] Az alperes érvelése szerint a felperes felülvizsgálati kérelmét eljárási szabálysértésekre alapította, anyagi jogi jogszabálysértésre nem hivatkozott. Így az anyagi jogi jogszabálysértés megjelölése hiányában az eljárásjogi jogszabálysértések önmagukban nem eredményezhetik a felülvizsgálati kérelemben indítványozott, keresetnek helyt adó döntés meghozatalát. Alperes a Kúria Gfv.30.120/2023/8. számú precedensképes ítéletének megfelelő döntés meghozatalát kérte.

[66] Alperes álláspontja szerint a Pp. 279. § (1) bekezdésének megsértésére hivatkozás alaptalan. A másodfokú bíróság ítélete indokolásában ismertette és értelmezte a jogvita elbírálása szempontjából releváns anyagi jogi szabályok rendelkezéseit, ezek fényében értékelte a felek perbeli nyilatkozatait, és a megállapított tényeket, majd megfelelően indokolt érdemi döntést hozott.

[67] A felperes azon túl, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított, a másodfokú bíróság által helybenhagyott tényállást és az arra adott értékelés minden mondatát megkérdőjelezi, nem vezet le olyan logikai érvelést, nem mutat rá okszerűtlen következtetésre, amely alapján

a bizonyítékok értékeléséből csak egyfajta, a jogerős ítélettől eltérő következtetésre lehetne jutni.

[68] A bíróságok helyesen jártak el akkor, amikor további bizonyítási eljárás nélkül valósnak fogadták el a perben a felperes által sem vitatott, és további tanúvallomással is alátámasztott figyelmeztetés megtörténtét és annak tartalmát.

[69] A felperes személy⁷ meghallgatásának elmaradásával összefüggésben nem jelölt meg olyan fontos tény, körülményt, amely a tényállás kiegészítését szükségessé tenné. Arra hivatkozott, hogy általánosságban és elfogulatlanul tudott volna nyilatkozni a munkavégzésével összefüggésben, ez azonban a jogvita eldöntése szempontjából szükségtelen volt. A másodfokú bíróság megindokolta, hogy melyek voltak azok a körülmények, amelyek a büntetés kiszabása során értékelendők voltak, e körben előadott felperesi érvelés ezért alaptalan.

[70] Alperes álláspontja szerint a perben nem történt súlyos eljárásjogi szabálysértés, a bíróságok az indokolási kötelezettségüknek eleget tettek, megjelölték az értékelt bizonyítékokat és az irányadó jogszabályokat helyesen alkalmazták, így döntésük nem jogszabálysértő.

A Kúria döntése és jogi indokai

[71] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

[72] A Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a Kúria a felülvizsgálati eljárás során a felülvizsgálati kérelem korlátai között, az ott megjelölt jogszabályok és az azokra vetítetten előterjesztett érvelés tekintetében vizsgálhatta a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát figyelemmel a Pp. 523. §-ában foglaltakra. A Kúria kizárólag azt bírálhatta el, hogy a felülvizsgálati kérelemben előadott okból a megjelölt jogszabályokat megsértette-e a jogerős ítélet.

[73] A felperes felülvizsgálati kérelmében – az alperes érvelésével ellentétben – a jogerős ítéletet mind anyagi jogi, mind eljárásjogi szabálysértésre alapítottnak támadta, így a Kúriának ezeket kellett vizsgálat tárgyává tennie.

[74] A felperes előjáróban a Pp. 6. §-ának megsértését panaszolta, utalva az Alaptörvény XXIV. és XXVIII. cikkében foglaltakra is, kiemelve a tisztességes eljáráshoz való jog bíróságok általi megsértését.

[75] A tisztességes eljárással foglalkozva az Alkotmánybíróság 3025/2016. (II. 23.) AB határozatában kifejtette, hogy „az Alkotmánybíróság korábbi döntései szerint egy eljárás tisztességét mindig esetről esetre lehet csak megítélni a konkrét körülményeinek figyelembevételével, ettől függetlenül ugyanakkor nevesíteni is lehet számos olyan körülményt, amelynek az eljárásnak meg kell felelnie ahhoz, hogy tisztességesnek minősüljön” (indokolás: 19. pont). A polgári peres eljárásban ilyen követelmény – a hivatkozott AB határozat szerint – a bírósághoz fordulás joga, a tárgyalás igazságosságának biztosítása, a tárgyalás nyilvánossága, a bírói döntés nyilvános kihirdetése, a törvény által létrehozott bíróság független és pártatlan eljárása, valamint a perek észszerű időn belül való befejezése (indokolás [19] pont). Az eljáró bíróságok részéről ezzel összefüggésben jogszabálysértésre nem került sor, a bizonyítási eljárást szabályosan folytatták le, részletesen ismertették a felperes eljárásjogi kifogásainak megalapozatlanságára vonatkozó álláspontjukat, amelyek megfeleltek a jogszabályi előírásoknak, egyes bizonyítékok (tanú

meghallgatás) mellőzésének megfelelő indokát adták. A másodfokú bíróság értékelte a szám2 számú fegyelmi határozatot (másodfokú ítélet [108] bekezdés). A tisztességes eljáráshoz való jog megsértését tehát alaptalanul állította a felperes. A Pp. 6. §-ban foglalt bírósági közrehatói tevékenység megsértése nem állapítható meg, a bíróságok felperest perbeli kötelezettségei teljesítésében segítették a Pp-ben előírt módon.

[76] A felperes megnyilatkoztatása jogi képviselője jelenlétében megtörtént 2022. szeptember 7-ei tárgyaláson (20M.70.048/2022/15. számú jegyzőkönyv), személyes meghallgatását képviselője nem indítványozta. A másodfokú eljárásban eljárási szabálysértéskén erre nem hivatkozott, ezzel a kúria ezért érdemben nem foglalkozhatott (Kúria Pfv.I.21.212/2019/9., megjelent BH2020.208).

[77] A másodfokú bíróság a tényállást helyesen tárta fel a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján, és abból helytálló következtetésre jutott.

[78] Bizonyítékokkal alátámasztotta a felperes munkatársáról, személy4ről annak beleegyezése nélkül készített fényképfelvételt, és hozta azt nyilvánosságra. Ezzel megsértette az Infotv. 3. § 3b) pontját, valamint a Ptk. 2:48. § (1) (2) bekezdésében foglaltakat is. A bíróságok helytállóan fejtették ki, hogy a ráutaló magatartás adott esetben nem valósult meg, az pedig, hogy személy4 „pózolt” volna a felvétel elkészítéséhez, a felperes állításán kívül bizonyítékkal nincs alátámasztva. Ugyancsak helyes az a jogerős ítéleti megállapítás, hogy személy4 a felperes eljárását sértőnek, az ő személyét lejáratónak tartotta, a fényképet a faliújságról el is távolította.

[79] A felperes azon védekezése sem fogadható el, hogy a fénykép sokáig az asztalon volt, azt a pihenőben tartózkodók addig is láhták, és a faliújságra helyezéssel annak csak a fellelhetősége változott, továbbá, hogy a fényképen szereplő feliratot nem ő eszközölte. A felperes a fényképet elkészítette, bűncselekmény elkövetését tartalmazó feliratozását -mivel azt viccesnek találta - támogatta, nem törölte le, a képet ilyen módon nyilvánosságra hozta, azt a telefonjába el is mentette.

[80] A bizonyítékok alapján ugyancsak megállapítható volt, hogy a felperes egyes munkatársakkal szemben bántó, lealacsonyító kifejezéseket használt, amely nem megengedhető egy kollektívában akkor sem, ha a férfiak közül egyesek azt esetleg viccesnek, vagy a mindennapi kommunikáció részének tekintik. Az a felülvizsgálati kérelemben megjelenő felperesi hivatkozás pedig, hogy nem lehet azért megszüntetni a jogviszonyát, mert „egy személy nem tudott beilleszkedni a munkahelyi környezetbe, és túlzottan érzékeny személyiség volt” is arra utal a bizonyítékok alapján, hogy éppen a felperes volt az, aki nem tanúsított semmilyen elfogadó, alkalmazkodó magatartást újonnan érkezett munkatársával szemben, sőt kifejezetten zaklatta őt a viselkedésével. személy4 túlérzékenysége, „sértődékenysége” egyébként nem nyert a perben igazolást. Az pedig, hogy végülis a munkatárs miért szüntette meg a jogviszonyát (a munkahelyi bántások vagy a felperes által állított alacsony fizetés miatt) a jogvita eldöntése szempontjából közömbös, hiszen a felperes az egyébként elfogadhatatlan magatartást mindenképpen elkövette akkor is, ha a munkatárs a jogviszonyt nem szüntette volna meg.

[81] A „felfelé nem érdeklődünk” mondás is alkalmas volt mások megsértésére. személy4on kívül személy2 is megerősítette, hogy ez a lekezelő stílus, az „alsóbbrendű fajozás” általános szóhasználat volt, ami ugyancsak megengedhetetlen munkahelyi viselkedés. A felperes előadásával alátámasztotta személy2 pedig nem azért tartózkodott szabadidejében az autóban, mert folyamatosan telefonált, hanem azért, mert sértőnek találta az állandó atrocitásokat.

[82] A felperes személy3 tanúkénti meghallgatását lényegében annak tisztázása érdekében tartotta szükségesnek, hogy személy2 elmarasztalása mikor és miért történt, annak milyen

kihatása volt a többiekre Ennek azért tulajdonított kiemelt jelentőséget, mert a főügyész ezt követően tett figyelmeztetése a többi munkavállaló irányába a felperest is érintette, és azt a terhére értékelték.

[83] A felperes maga is elismerte, hogy „igen, volt figyelmeztetés, hogy ne viccelődjünk egymással, mivel heten, néha tízen voltunk egy, a tárgyalóteremnél kisebb szobában, nem volt munka és állandóan viccelődtünk. Az volt a kérés, hogy ezeket mellőzzük, mert nem lesz jó vége”. Mindezt személy5 is alátámasztotta vallomásaiban.

[84] Annak a körülménynek pedig, hogy személy2, vagy személy1 fegyelmi ügyében milyen büntetést szabtak ki, ugyancsak nem volt jelentősége. Minden ügy más és más, eltérő a tényállás, az adott eset összes körülményeit kellett értékelni a felperes magatartásának megítélésekor, ami az eljáró bíróságok részéről helyesen történt.

[85] A felperes személy7 meghallgatásának elmaradásával összefüggésben nem jelölt meg olyan körülményt, ami alátámasztotta volna, hogy a bíróságok eljárása jogsértő volt. Mint arra a másodfokú bíróság helyesen utalt, a tanúként kért személy jogviszonya előbb megszűnt, mint a felperesé, más munkakört töltött be, így nem lehetett konkrét rálátása a gépkocsivezetők egymással szembeni magatartására. személy3 döntéshozó személy munkáltatói jogkörgyakorlóként pedig – ahogy arra a másodfokú bíróság rámutatott – nyilvánvalóan fenntartotta volna korábbi álláspontját. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján pedig ezen tanúk meghallgatása nélkül is megállapítható volt a tényállás, amelyből a bíróságok helyes jogi következtetésre jutottak (Mt. 8. § (1) bekezdés, 52. § (1) bekezdés d) és e) pont, Üjt. 82. § (1) bekezdés b) pont).

[86] A másodfokú bíróság helyesen értékelte az arányosság megítélésénél, hogy nem volt jelentősége annak, miszerint a felperes munkáját korábban kifogástalannak találták, dicséreteket és jutalmakat kapott, hiszen a munkáltatói intézkedés nem a munkavégzésével, hanem a munkatársakkal való együttműködési kötelezettségét sértő magatartásával állt összefüggésben. Az pedig, hogy a felperest nemzetbiztonsági szempontból átvilágították, nem lehet jelen ügy megítélésénél kiemelt jelentőségű tekintettel arra, hogy ez a vizsgálati folyamat teljesen más célt szolgált, nem volt tárgya annak értékelése, hogy a felperes a munkatársakkal szemben milyen magatartást tanúsít, és ez mennyiben befolyásolja a munkahelyi légkört.

[87] Fentiek tükrében a bíróságok helyesen döntöttek arról, hogy az alperes jogviszonyt megszüntető intézkedése megfelelt a jogszabályi előírásoknak (Üjt.84.§ (4) bekezdés), így a kereset megalapozatlan volt.

[88] A Pp. 279. §-ának (1) bekezdése alapján a bíróság a perben jelentős tényeket a felek tényállításainak és a perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján meggyőződése szerint bírálja el.

[89] Következetes a Kúria ítélkezési gyakorlata abban, hogy a mérlegelési szabadság a felülvizsgálati eljárásban korlátozott: a Kúria a bizonyítékok felülmérlegelésére, a tényállás megváltoztatására csak kivételesen abban az esetben jogosult, ha a felülvizsgálni kért határozat iratellenes vagy kirívóan okszerűtlen, logikátlan, ellentmondásos megállapításokat tartalmaz (Legfelsőbb Bíróság Pfv.21.680/2006.; megjelent: EBH2006.1526.). Nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna, kizárólag az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott határozattól eltérő következtetésre lehet jutni. A Kúria Pfv.21.474/2011.; megjelent: BH2013.119.; Pfv.II.20.401/2023/4.).

[90] A jogerős ítélet nem tartalmaz iratellenes, kirívóan okszerűtlen, logikátlan, ellentmondásos, meg nem indokolt megállapításokat, ezért a tényállás felülmérlegelésére nem volt lehetőség, és így a felperes által a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogesetek sem voltak az adott ügyben irányadónak tekinthetők.

[91] A felperes felülvizsgálati kérelmében a bíróságok ítélet indokolási kötelezettségének megsértését is panaszolta a Pp.346.§-ára hivatkozással.

[92] A bíróságoknak a határozatukat a szükséges mértékben kell megindokolniuk, amelynek körét az adott ügy jellege és az eljárás során tisztázásra váró körülmények terjedelme határozza meg. Az eljáró bíróságok rögzítették a tényállást és az abból figyelembe vett körülményeket, továbbá ebből levont következtetésükről a bizonyítékok egybevetésével számot adtak. A másodfokú bíróság ítéletének 12. és 13. oldalán - a felülvizsgálati kérelemben írtakkal ellentétesen – részletesen kifejtette az Mt.8.§. és 52.§. előírásainak alkalmazhatóságát, ami megfelelt a jogszabályi előírásoknak. Önmagában az indokolási kötelezettség megsértése nem állapítható meg amiatt, hogy a levont jogkövetkeztetéssel a fél nem ért egyet. Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben több ügyben kifejtette, hogy „a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása. A jogszabályok végső soron és kötelező erővel való értelmezése egyébiránt a bíróságok feladata. (30/2014.(IX.30.) AB határozat indokolás (89) bekezdés).

[93] Fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta tekintettel arra, hogy a felülvizsgálati kérelem megalapozatlansága miatt annak megváltoztatására nem volt mód (Pp. 424. § (1) bekezdés).

[94] A felülvizsgálati eljárásban pernyertes alperes nem igényelt perköltséget, ezért a Kúria a Pp. 81. §-a alapján mellőzte a felülvizsgálati eljárás költségében való határozathozatalt.

[95] A felperes munkavállalói költségkedvezményre jogosult, így a felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad (Pp. 102. § (6) bekezdés).

[96] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el a Pp. 405. § (1) bekezdés értelmében alkalmazandó 376. § (1) bekezdés a) pontja alapján.

[97] Az ítélet ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja szerint nincs helye felülvizsgálatnak.

Budapest, 2024.szeptember 17.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Darákné dr. Nagy Szilvia s.k. bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró, Dr. Osztovits András s.k. bíró